

- N.B: (1) All questions are compulsory
(2) Figures on the right indicate marks
(3) Give reasons/ case laws wherever necessary

1. Answer the following in not more than two sentences each: 20

- a. Explain Archipelagic state
- b. What is 'Subrogation'?
- c. What are the drawbacks of International law?
- d. What is Continental shelf?
- e. What is a commonwealth?
- f. What is Amnesty International?
- g. What is innocent passage?
- h. State Kinds of Human Rights.
- i. Who are Internally Displaced persons?
- j. Who are the officials who constitute the State Human Rights Commission.

2. Write short notes on any four of the following: 20

- a. Coercive means of dispute settlement.
- b. Jurisdiction of the International Court of Justice.
- c. Contiguous Zone.
- d. National Commission on Minorities.
- e. Role of United Nations in the protection of Women.
- f. Advantages of Conciliation.

3. Answer any two of the following situational questions: 12

- a. A dispute arose concerning the sovereignty over the island of Palmas which was ceded by Spain to the United States of America under the treaty concluded in 1898. However Netherland also claimed that the Island was part of its possession on the basis of having exercised sovereignty on the Islands for more than 200 years.
 - (i) Name the above mentioned case and how was the issue settled?
 - (ii) What was the final decision in this case?

- b. In a judgment, the Supreme Court of India reinforced the argument that all the organs of the Government such as legislature, executive and judiciary must act according to the constitutional mandate of equality between men and women.
- (i) Mention any two landmark judgments of the Supreme Court reinforcing the right to equality for women.
 - (ii) Mention some of the measures taken by the Parliament to incorporate the above observation of the Supreme Court.
- c. Mr. Rajesh who is an Indian citizen was arrested and tortured in Pakistan by its Army. Pakistani authorities are not allowing his family members to communicate with Mr. Rajesh.
- (i) As a lawyer suggest Mr. Rajesh to approach the ICJ against Pakistan?
 - (ii) Explain the process of who can represent Mr. Rajesh's case.

4. Answer any four of the following:

48

- a. Explain acquisition of State Territory. What are the different modes for a state to acquire territory?
- b. Explain Recognition and the various theories of recognition of States in International Law.
- c. Explain in detail the law of Sea and the different issues discussed in the three UNCLOS.
- d. Explain the purpose of the United Nations and highlight principles which bind each Member State of the UN.
- e. Evaluate in detail how the Supreme Court has enlarged the meaning and scope of the fundamental rights to include those rights not specified in part III of the Constitution.
- f. Explain the powers and functions of the National Human Rights Commission.

मराठी रूपांतर

[वेळ: ३ तासा]

[गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडे नमूद केलेले अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. योग्य ठिकाणी संबंधित न्यायनिर्णय लिहा.

1. खालील प्रश्नांची दोन वाक्यात उत्तरे लिहा

२०

- अ) द्वीपसमूह राज्य म्हणजे काय?
ब) 'साब्रोगेशन' म्हणजे काय?
क) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे दोष सांगा?
ड) भूखंड मंच म्हणजे काय?
इ) राष्ट्रकुल म्हणजे काय?
ई) 'आमनेसती इंटरनशनल' म्हणजे काय ?
फ) निर्दोष रस्ता म्हणजे काय ?
ग) मानवी हक्कांचे प्रकार लिहा
ह) आंतरिक विस्थापित व्यक्ती कोण आहे ?
ज) मानवाधिकार आयोगाचे अधिकारी कोण असतात ?

2. टिपा लिहा: (कोणत्याही ४)

२०

- अ) दंडात्मक उपायाने विवाद निपटारा.
ब) आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाचे अधिकारक्षेत्र.
क) अविकसित क्षेत्र.
ड) अल्पसंख्यांक राष्ट्रीय आयोग.
इ) स्त्रियांचे संरक्षण करण्यामध्ये संयुक्त राष्ट्राची भूमिका.
ई) सलोखाचे फायदे.

3. खालील प्रश्न सोडवा: (कोणतेही दोन)

१२

अ) १८९८ मध्ये झलेल्या करारानुसार पाल्मास बेटावर सार्वभोमत्वाविषयी एक वाद उद्भवला जो स्पेनने अमेरिकेला बहाल करण्यात आला. तथापि नेदरलंडने देखील दावा केला कि या बेटावर २०० वर्षांहून अधिक द्वीपे वर सार्वभोमत्वाचा वापर केल्याच्या आधारावर त्याच्या मालकीचा भाग होता.

१. वर नमूद केलेल्या प्रकरणाचे नाव सांगा आणि समस्येचे निराकरण कसे झाले?

२. या प्रकरणात अंतिम निर्णय काय होता ?

ब) सर्वोच्च न्यायालयाने एका खटले मध्ये असा निकाल दिला कि, सरकारचे अंग - विधानमंडळ, कार्यकारीमंडळ, न्यायपालिका यांनी पुरुष आणि स्त्रिया यांच्यातील समतेचा कार्य करताना संवैधानिक जनादेशाचे पालन करावे.

- (i) सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या स्त्रिया साठी समतेच्या अधिकाराचे दोन निकाल लिहा.
- (ii) वरील निकाल अमलात आणण्यासाठी भारतीय संसदेने कोणते उपाय योजिले आहेत ते लिहा.

क) राजेश हा एक भारतीय नागरिक आहे. त्याला पाकिस्तान मध्ये अटक करून त्याचावर पाकिस्तानी सैन्याकडून छळ करण्यात आला. पाकिस्तानी अधिकारी त्याच्या कुटुंबियांना त्याच्याशी संपर्क करून देत नाही.

- (i) राजेशचा वकील म्हणून तुम्ही त्याला आंतरराष्ट्रीय न्यायालयला संपर्क करण्यास सांगाल का?
- (ii) ह्या केस मध्ये राजेशच्या प्रतिनिधित्वाची प्रक्रिया लिहा.

4. कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा

४८

अ) राज्य प्रदेश संपादन म्हणजे काय ते स्पष्ट करा. प्रदेश संपादन करण्याच्या विविध पद्धती सांगा.

ब) मान्यता म्हणजे काय ? आंतरराष्ट्रीय कायदांतील वेगवेगळे सिद्धांत विशद करा?

क) समुद्राचे कायदे स्पष्ट करा आणि तीन उन्क्लोस (UNCLOS) मध्ये दिलेल्या वेग वेगळ्या समस्यांचे स्पष्टीकरण लिहा.

ड) संयुक्त राष्ट्रांचे उद्देश लिहा तसेच त्यातील तत्व कोणत्या प्रकारे संयुक्त राष्ट्रीय सदस्यांची बांधणी करून ठेवतात ते स्पष्ट करा.

इ) सर्वोच्च न्यायालयाने मूलभूत अधिकारांची व्याप्ती विस्तृत करून त्या अधिकारांना देखील समाविष्ट केले आहेत जी भाग दोन मध्ये निर्दिष्ट केले नाहीत ह्या वाक्याचे मूल्यांकन करा.

ई) राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाची शक्ती व कार्य स्पष्ट करा.